

Bargieł, Barbara

Konferencja "Przeszłość i współczesność Wołynia"

Archeologia Polski Środkowowschodniej 4, 268-269

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BARBARA BARGIEL

KONFERENCJA „PRZESZŁOŚĆ I WSPÓŁCZESNOŚĆ WOŁYNIA”

Po kilku wspólnych konferencjach i seminariach w latach 1996-1997 polscy i ukraińscy archeolodzy oraz historycy spotkali się ponownie na trzydniowych obradach. 20 stycznia 1998 r. w Łucku rozpoczęła się IX Międzynarodowa Konferencja Historyczno-Krajoznawcza „Przeszłość i Współczesność Wołynia”, której organizatorami były Instytuty Naukowe Wołynia przy współpracy z placówkami polskimi które w Komitecie Organizacyjnym reprezentowali: doc. dr J. Gurba z Katedry Archeologii, prof. T. Radzik z Instytutu Historii UMCS oraz mgr A. Urbański z Muzeum Okręgowego w Zamościu.

Konferencja poświęcona była 1010 rocznicy pierwszej latopisowej wzmianki o Włodzimierzu Wołyńskim i 100-leciu urodzin Aleksandra Cynkałowskiego.

Aleksander Cynkałowski w latach 1925-1930 studiował na Wydziale Teologii Prawosławnej Uniwersytetu Warszawskiego, szczególnie interesując się historią cerkiewną, archeologią chrześcijańską i historią sztuki. W czasach studenckich i późniejszych był uczestnikiem badań wykopaliskowych PMA, następnie pracując jako nauczyciel w Ośmiłowicach i Krzemieńcu był równocześnie delegatem (konserwatorem) PMA na województwo wołyńskie. Od r. 1936 uczestniczył w organizacji a następnie do r. 1941 był kierownikiem Muzeum Krajoznawczego w Krzemieńcu. Był autentycznym i aktywnym badaczem regionalnym; zajmował się archeologią, historią – głównie dziejami Krzemieńca i Włodzimierza, etnografią i ochroną przyrody. Po wojnie osiadł w Krakowie, gdzie był czynnym członkiem Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego. Przez wszystkie lata dużo publikował w czasopismach naukowych, prasie polskiej i ukraińskiej. Wyniki swej przedwojennej działalności jako delegata PMA ogłosił w pracy „Materiały do pradziejów Wołynia i Podlasia Wołyńskiego” (Warszawa 1961) – książce, która do dziś nie straciła na aktualności i jest cytowana zarówno przez polskich jak i ukraińskich badaczy. Po wojnie w większości jednak publikował w języku ukraińskim zarówno w Polsce jak i Kanadzie, np. „Stara Wołyń i Wołyńska Polissja” (Winnipeg, t. I, 1984; t. II, 1986).

Konferencję w Łucku otworzyły dwie wystawy poświęcone temu badaczowi – w Muzeum Krajoznawczym i w Miejskiej bibliotece, a w czasie przerwy w obradach odbyło się uroczyste nadanie jednej z ulic Włodzimierza imienia A. Cynkałowskiego, co upamiętnione zostało odsłonięciem tablicy na narożnym domu. Tablicę pa-

miątkową umieszczono ponadto na domu rodzinnym Cynkałowskich, którą uroczystie odsłonił J. Gurba.

Postaci tej poświęconych było kilka referatów, m. in. „Epistologiczna spuścizna A. Cynkałowskiego” (A. Piśockij), A. Cynkałowski jako badacz północnego Wołynia (W. Mazurok) a także wystąpien w grupie 1 sekcji 2 zatytuowanej – A. Cynkałowski – ukraiński historyk i badacz Wołynia.

Na sesji plenerowej w auli Wydziału Historycznego Uniwersytetu Wołyńskiego im. Łesi Ukrainki w Łucku m. in. J. Gurba przedstawił przygotowany wspólnie z A. Urbańskim referat o wynikach najnowszych badań nad chronologią Czeremna-Czerwienia a M. Kuczinko, kierownik Katedry Archeologii tegoż uniwersytetu, o lokalnej specyfice wczesnośredniowiecznych stanowisk zachodniego Wołynia i Podlasia.

Obrady drugiego dnia odbywające się w Miejskim Domu Kultury we Włodzimierzu zdominowane zostały przez referaty historyczne. Po nich uczestnicy zwiedzili położoną w pobliżu miejscowość Zimne, z monasterem Świętej Góry i obejrzeni znajdujące się u jego podnóża grodzisko wczesnośredniowieczne, na którym wcześniej egzystowała osada ludności neolitycznej (por. A. Bronicki, H. Ochrimenko, A. Zakościelna, Badania weryfikacyjne wyżynnej osady neolitycznej na stanowisku „Grodzisko” w Zimnem, APŚ, t. 3, 1998, s. 12-29).

Pozostałą część obrad prowadzono w sekcjach tematycznych, z których jedną „Badania starożytnego Wołynia” prowadził J. Gurba. Przedstawiono na niej m. in. wyniki pierwszych polsko-ukraińskich badań archeologicznych na neolitycznej osadzie w Zimnem (A. Bronicki, A. Zakościelna) a H. Ochrimenko omówił zagadnienia kultury duchowej neolitycznych mieszkańców tej osady. Zaprezentowano ponadto rezultaty studiów nad chronologią obrabianych bifacjalnie narzędzi krzemienych – grotów i sierpów datowanych na epokę brązu, których duże pracownie rejestrowane są na Wołyniu (B. Bargiel, J. Libera), a M. Sawczuk historię badań stanowisk kultury ceramiki sznurowej na Wołyniu. Osadnictwo wczesnośredniowieczne okolic Hrubieszowa zreferował W. Panasiewicz.

Organizatorzy wydali na konferencję tom materiałów (Łuck 1998) zawierający teksty 172 referatów i komunikatów zamieszczonych w programie obrad. Wśród niewyłoszonych w czasie konferencji referatów znalazł się artykuł P. Łuczkiwicz o znaleziskach elementów uzbrojenia z okresu przedrzymskiego na obszarze za-

chodniej Ukrainy oraz A. Kokowskiego o nowej interpretacji grobu książęcego z miejscowości Rudki datowanego na wczesną fazę C₂ okresu wpływów rzymskich (po połowie III w.) – interesującego zespołu odkrytego i zabezpieczonego w 1936 r. przez A. Cynkałowskiego.

W. Kozak-Zychman poświęciła swój artykuł średnio-wiecznym cmentarzyskom w Czerwnie-Czerwieniu w świetle badań antropologicznych.

Coroczne spotkania i konferencje archeologów dobrze służą wzajemnej współpracy i wymianie poglądów.

Katedra Archeologii UMCS w Lublinie